

Informe sobre l'Avantprojecte de llei orgànica per la qual s'estableixen normes que facilitin l'ús d'informació financera i d'un altre tipus per a la prevenció, detecció, investigació o enjudiciament d'infraccions penals

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de la Vicesecretaria General Tècnica de l'Interior en el qual se sol·licita que aquesta Autoritat emeti informe sobre l'Avantprojecte de llei orgànica per la qual s'estableixen normes que facilitin l'ús d'informació financera i d'un altre tipus per a la prevenció, detecció, investigació o enjudiciament d'infraccions penals.

L'Avantprojecte s'estructura al llarg de quatre capítols, en 14 articles, una disposició addicional i sis finals.

Analitzat l'Avantprojecte, que s'acompanya de la memòria d'anàlisi d'impacte normatiu, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, s'informa el següent.

Consideracions jurídiques

I

En primer lloc, i com a consideració prèvia, s'ha de fer esment al fet que l'Avantprojecte de llei orgànica analitzat obeeix a l'obligació de transposició de la Directiva (UE) 2019/1153 de Parlament Europeu i de Consell, de 20 de juny de 2019, per la qual s'estableixen normes destinades a facilitar l'ús d'informació financera i d'un altre tipus per a la prevenció, detecció, investigació o enjudiciament d'infraccions penals i per la qual es deroga la Decisió 2000/642 / JAI de el Consell, que ha de complir-se abans de l'1 d'agost de 2021, d'acord amb el que estableix l'article 23.

Resulta clar, per tant, que el text que es promou ha de respectar les previsions contingudes en dita Directiva.

Així mateix, atenent a la finalitat perseguida per la norma, és a dir, facilitar l'intercanvi i l'accés a la informació financera amb l'objectiu de prevenir, detectar, investigar o enjudiciar qualsevol forma greu de delinqüència, en particular, el frau financer, el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, caldrà tenir en compte les previsions contingudes en la Llei Orgànica 7/2021, de 26 de maig, de protecció de dades personals tractades per a fins de prevenció, detecció, investigació i enjudiciament d'infraccions penals i d'execució de sancions penals, d'acord amb el que estableix l'article 2.

Partint d'aquesta premissa, s'analitzaran en aquest informe aquelles qüestions que suscitin problemes d'encaix amb aquesta Directiva o que, a la vista de l'experiència d'aquesta Autoritat en l'exercici de les seves funcions en l'àmbit regulat, puguin ser susceptibles de millora en la redacció final.

De conformitat amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades de caràcter personal.

II

Capítol I. Disposicions generals.

Article 1.1

Aquest apartat de l'article 1, el qual defineix l'objecte de l'Avantprojecte, no transposa de manera fidel l'article 1.1 de la Directiva, ja que, a diferència de l'esmentat precepte, no fa esment a l'establiment de "*medidas para facilitar la cooperaci3n entre las UIF*" (Unitats d'Informaci3n Financera, segons el que estableix article 2.3) de la Directiva).

A la vista de les previsions de l'article 9 del text de l'Avantprojecte, relatiu a l'intercanvi d'informaci3n financera entre el Servei Executiu de la Comissi3n -organisme que a Espanya t3c assumides les funcions pr3pies de les UIF- i les UIF d'altres estats membres de la Uni3n Europea, seria procedent incorporar una previsi3n en aquest sentit en l'esmentat apartat 1.

Per aix3, es proposa introduir una nova lletra c) amb la redacci3n següent:

"C) La cooperaci3n entre el Servicio Ejecutivo de la Comisi3n y las UIF de otros Estados miembros de la Uni3n Europea."

Article 2

Aquest article recull les definicions a l'efecte d'aquest avantprojecte.

Cal esmentar que, a diferència de la Directiva, no es recull la definici3n de la Unitat d'Informaci3n Financera (UIF).

Si b3 tant en l'exposici3n de motius com en l'article 1.1.b) de l'Avantprojecte s'apunta que a Espanya les funcions pr3pies de la UIF s3n assumides pel Servei Executiu de la Comissi3n de Prevenci3n del Blanqueig de Capitals i Infraccions Monetàries, s'hauria d'incorporar en aquest article de l'Avantprojecte la definici3n d'aquestes UIF, així com aclarir quin organisme ha estat designat per Espanya per dur a terme les funcions pr3pies de les UIF.

Tampoc es recull la definici3n del Fitxer de Titularitats Financeres, per la qual cosa s'hauria d'introduir una previsi3n per aclarir que es tracta del Fitxer regulat en l'article 43 de la Llei 10/2010, de 28 d'abril.

Article 2.1.e)

La lletra e) de l'apartat primer d'aquest article defineix les "Dades del Fitxer de Titularitats Financeres", 3s a dir, la informaci3n sobre els productes declarables al Fitxer per les entitats declarants, entre les quals s'inclouen comptes bancaris i de pagament, així com caixes de seguretat, als quals podran accedir i consultar les autoritats competents en els termes i condicions establerta pel mateix Avantprojecte.

L'actual redacci3n de l'article 2.1.e) de l'Avantprojecte no permet conèixer amb claredat quines dades identificatives del Fitxer de Titularitats Financeres resultaran accessibles per les autoritats competents, així com quines altres dades, si 3s el cas, s'haurien d'excloure de tal acc3s i consulta.

Cal recordar, tal com s'esmenta en l'exposició de motius del mateix Avantprojecte, la importància que la norma interna espanyola estableixi, de manera específica, el tipus i abast de la informació susceptible d'intercanvi, o en aquest cas de consulta, per aconseguir un equilibri entre l'eficiència de la fi perseguida per la norma i la protecció de les dades personals.

Més encara, d'acord amb el que estableix l'article 4.2 de la Directiva, el qual disposa que:

“2. La información suplementaria que los Estados miembros pueden considerar esencial e incluir en los registros centralizados de cuentas bancarias en virtud del artículo 32 bis, apartado 4, de la Directiva (UE) 2015/849, no podrá ser accesible ni consultable por las autoridades competentes en virtud de la presente Directiva.”

L'article 2.7) de la Directiva, a la transposició del qual respon aquesta lletra e), estableix que:

“7) «datos sobre cuentas bancarias»: la siguiente información sobre cuentas bancarias y de pago y cajas de seguridad, contenida en los registros centralizados de cuentas bancarias:

- i) respecto del cliente-titular de la cuenta y de cualquier persona que pretenda actuar en nombre de este: el nombre y los apellidos, complementados bien con los demás datos de identificación requeridos por las disposiciones nacionales que transpongan el artículo 13, apartado 1, letra a), de la Directiva (UE) 2015/849, bien con un número de identificación único,*
- ii) respecto del beneficiario efectivo del cliente-titular de la cuenta: el nombre y los apellidos, complementados bien con los demás datos de identificación requeridos por las disposiciones nacionales que transpongan el artículo 13, apartado 1, letra b), de la Directiva (UE) 2015/849, bien con un número de identificación único,*
- iii) respecto de la cuenta bancaria o la cuenta de pago: el número IBAN y la fecha de apertura y cierre de la cuenta,*
- iv) respecto de la caja de seguridad: el nombre y los apellidos del arrendatario, complementados bien con los demás datos de identificación requeridos por las disposiciones nacionales de transposición del artículo 13, apartado 1, de la Directiva (UE) 2015/849, bien con un número de identificación único y la indicación de la duración del período de arrendamiento;”*

D'acord amb aquest article de la Directiva 2019/1153 en els registres centralitzats de comptes bancaris constarà el nom i cognoms dels titulars, titulars reals, representants o autoritzats i qualssevol altres persones amb poders de disposició sobre comptes bancaris i de pagament i caixes de seguretat.

Així mateix, correspon als estats membres determinar quines altres dades identificatives d'aquestes persones s'han d'incorporar a aquests registres, i pot establir que s'han d'incorporar les altres dades d'identificació requerides per les disposicions nacionals de transposició de l'article 13, apartat 1, lletres a) o b), segons el cas, de la Directiva (UE) 2015/849, o bé que s'incorpori un número d'identificació únic.

Així doncs, en aquest article 2.1.e) de l'Avantprojecte s'hauria de recollir una previsió en aquest sentit i, per tant, concretar quines dades identificatives, més enllà del nom i cognoms, constaran en el Fitxer de Titularitats Financeres a efectes dels fins establerts en el present Avantprojecte.

Així mateix, cal advertir que la remissió al Reglament de la Llei 10/2010, de 28 d'abril, aprovat pel Reial Decret 304/2014, de 5 de maig, per determinar quines altres dades d'identificació de les persones arrendatàries de caixes de seguretat han de constar en el Fitxer de Titularitats Financeres complica la lectura i comprensió del text.

Si bé de la lectura conjunta de l'article 51 del Reglament de la Llei 10/2010 i del que estableix la Instrucció de 19 de desembre de 2014, de la Secretaria d'Estat d'Economia i Suport a l'Empresa, per la qual s'estableixen les dades d'identificació addicionals que han de ser declarades per les entitats de crèdit al Fitxer de Titularitats Financeres, per tal de l'adequada identificació d'intervinents, comptes i dipòsits, pot inferir-se quines d'aquestes dades es podrien incorporar en el Fitxer de Titularitats Financeres, seria preferible que aquestes es recollissin en l'article 2.1.e) de l'Avantprojecte.

També s'ha d'apuntar que aquest article 2.1.e) de l'Avantprojecte hauria de fer esment expressament al número IBAN com a número d'identificació dels comptes bancaris o de pagament que s'ha d'incorporar en el Fitxer de Titularitats Financeres, ja que la redacció actual del precepte no ho fa i així s'ha establert en la Directiva.

Article 3.5

Aquest apartat disposa que *“el uso de la información financiera o de los análisis financieros deberá atenerse al régimen de utilización de inteligencia financiera establecido en el artículo 46 de la Ley 10/2010, de 28 de abril.”*

Hauria d'afegir-se un incís per indicar que això s'ha d'entendre sense perjudici del que estableixen els articles 12 i 13 del mateix Avantprojecte, relatius a la protecció de dades de caràcter personal.

D'altra banda, sembla més convenient la ubicació d'aquest apartat 5 en un article diferenciat dins del Capítol I, ja que l'article 3 es dedica a la delimitació de les autoritats competents.

III

Capítol II. Accés al Fitxer de Titularitats Financeres per part de les autoritats competents

Article 6

Hauria d'incorporar-se en aquest article la transposició dels apartats 2 i 3 de l'article 6 de la Directiva, ja que no s'han contemplat previsions d'aquests apartats en l'Avantprojecte.

Per això, es suggereix incorporar dos nous apartats amb la redacció següent:

“2. El registro de las operaciones de acceso y consulta del Fichero de Titularidades Financieras debe ser examinado regularmente por el delegado de protección de datos y estará a disposición de la autoridad de protección de datos competente, a solicitud de ésta, para el ejercicio de sus potestades legalmente reconocidas.

3. El registro se utilizará únicamente a efectos de verificar la admisibilidad de la solicitud de acceso y de la legalidad del tratamiento y garantizar la integridad y seguridad de los datos.”

També s'hauria de modificar la redacció de l'actual apartat 2 de l'article 6. En concret, s'hauria de suprimir l'incís final *“o sean necesarios para cumplir con cualquier otra obligación legal del responsable del tratamiento”* ja que contempla una excepció a la conservació per un període de 5 anys des de la seva creació del registre de les operacions d'accés i consulta al Fitxer de Titularitats Financeres no prevista a la Directiva.

Així mateix, s'hauria de modificar la numeració actual de l'apartat 2 d'aquest article 6, que hauria de passar a ser l'apartat 4.

IV

Capítol III. Intercanvi d'informació i anàlisis financeres

Article 7.1

Aquest article no transposa de manera fidel l'article 7.1 de la Directiva, ja que aquest article exigeix, de forma coherent amb el contingut del principi de minimització de dades, que les UIF responguin les sol·licituds d'informació financera i d'anàlisi financers que formulin les autoritats competents *“cuando dicha información financiera o dicho análisis financiero sean necesarios”*. Per això s'hauria d'afegir aquest incís.

Aquesta observació resulta extensible també a l'article 10.1 de l'Avantprojecte, donada la redacció de l'article 10.1 de la Directiva.

Articles 7 i 8

Com a consideració conjunta als dos articles s'hauria de valorar la incorporació d'un nou apartat que reculli que l'intercanvi d'informació financera i anàlisi financers, arran de les sol·licituds d'aquesta informació, es durà a terme amb l'adopció d'aquelles mesures tècniques i organitzatives necessàries per garantir la seguretat de les dades, de forma similar al que estableixen els articles 9.2 i 10.4 de l'Avantprojecte.

Aquesta és una obligació que deriva dels articles 6.1.f) i 37 de la LO 7/2021, la qual resulta d'aplicació al tractament de dades personals amb les finalitats previstes en el present Avantprojecte, de conformitat amb el que estableix l'article 12 .

V

Capítol IV. Protecció de dades de caràcter personal

Article 12.2

Aquest apartat legitima el tractament de categories especials de dades personals amb fins de prevenció, detecció, investigació o enjudiciament d'infraccions penals greus, en particular, el frau financer, el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

L'article 16.1 de la Directiva, el qual transposa aquest precepte, disposa que el tractament d'aquest tipus de dades personals sensibles *“únicamente se autorizarán a reserva de las*

garantías pertinentes en relación con los derechos y libertades del interesado, de conformidad con las normas aplicables en materia de protección de datos.”

En aquest sentit, l'Avantprojecte preveu que:

“2. En el ámbito de aplicación de esta ley orgánica se podrán tratar categorías especiales de datos personales cuando sea necesario para cumplir con los fines del artículo 1. En las solicitudes de información se motivará esta necesidad y sólo se accederá a la misma en los supuestos en los que tal circunstancia pueda acreditarse.”

Per tal d'augmentar les garanties degudes per al seu tractament, i a la vista del que estableix l'article 13.1 de la LO 7/2021, es proposa substituir l'expressió "*cuando sea necesario*" pels termes "*cuando sea indispensable*", a efectes de reforçar excepcional per a la sol·licitud de dades d'aquesta naturalesa.

Article 12.3

Aquest apartat estableix que:

“3. Estos datos sólo podrán ser tratados por las personas que hayan recibido una formación específica y sean individualmente autorizadas para ello, de conformidad con las normas aplicables en materia de protección de datos y de acuerdo con las orientaciones del delegado de protección de datos designado por la autoridad competente.”

La ubicació d'aquesta previsió (seguida de l'apartat 2 abans esmentat, relatiu al tractament de categories especials de dades) juntament amb l'expressió "estos datos" dóna a entendre que només les persones que hagin rebut formació específica en matèria de protecció de dades, i sempre que se'ls hagi autoritzat, podran tractar categories especials de dades quan sigui indispensable per complir els fins pretesos per l'Avantprojecte.

Sense perjudici que això hagi de ser així, cal recordar que qualsevol persona que tracti dades personals, amb independència de la naturalesa d'aquestes dades, ha de comptar amb formació específica en matèria de protecció de dades.

En aquest sentit, cal destacar les previsions del considerant 27 de la Directiva in fine i del seu article 6.4, segons les quals els Estats membres han de vetllar perquè les autoritats competents responsables de la informació financera formin al seu personal -amb accés autoritzat a aquesta informació- en matèria de protecció de dades, en particular, sobre pràctiques de seguretat pel que fa a l'intercanvi i maneig d'aquestes dades.

Per això, es proposa la redacció següent per a aquest apartat 3:

“3. El tratamiento de datos personales, en aplicación de esta ley orgánica, sólo lo podrán llevar a cabo las personas que hayan recibido una formación específica y sean individualmente autorizadas para ello, de conformidad con las normas aplicables en materia de protección de datos y de acuerdo con las orientaciones del delegado de protección de datos designado por la autoridad competente.”

Article 13.2

Aquest article no transposa de manera fidel l'article 17 de la Directiva, ja que aquest article disposa que els registres de sol·licituds d'informació es conservaran durant un període de cinc

anys després de la seva creació, i no durant un any. Per això s'hauria de modificar aquesta previsió.

D'altra banda, l'incís "*de conformidad con lo dispuesto legalmente*" del segon paràgraf d'aquest apartat hauria de modificar-se, ja que ha de ser precisament aquest avantprojecte el que disposi quins són els supòsits i/o les condicions en què aquests registres s'han de posar a disposició de l'autoritat de protecció de dades competent.

Alternativament, podria optar-se per establir que els registres estaran a disposició de l'autoritat de protecció de dades competent a sol·licitud d'aquesta, "*de conformidad con las potestades establecidas en su normativa específica*".

VI

Altres disposicions

Disposició final primera

Es modifica la Llei 10/2010, de 28 d'abril, de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme, en concret, el paràgraf primer de l'apartat 1 i l'apartat 3 de l'article 43.

Advertir que no s'observa cap modificació en la redacció del paràgraf primer de l'apartat 1, per la qual cosa se suggereix revisar aquest aspecte.

Barcelona, 22 de juliol de 2021